

BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2014

II. Zväzok

Fakulta politických vied
a medzinárodných vzťahov
UMB Banská Bystrica
Katedra bezpečnostných štúdií

 ELIANUM

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Akadémia ozbrojených síl gen. M.R.Š. v Liptovskom Mikuláši
Univerzita obrany v Brne
Západočeská univerzita v Plzni
National Aviation University v Kyjeve
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego
i Indywidualnego - APEIRON v Krakove
Vysoká škola Ekonomická v Prahe

pod záštitou podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych
záležitostí SR Miroslava LAJČÁKA

a

pod záštitou ministra obrany SR Martina GLVÁČA

BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2014

SECURITY FORUM 2014

II. Zväzok / II. Volume

Zborník vedeckých prác /
Volume of Scientific Papers

Banská Bystrica 2014

**Vedecký výbor /
Scientific Board:**

doc. PhDr. Jana Lasicová, PhD.
prof. PhDr. Ján Koper, PhD.
brig. gen. doc. Ing. Boris Ďurkech, CSc.
Gen. dyw. dr hab. Bogusław Pacek
doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.
doc. Ing. Ladislav Hofreiter, CSc.
plk. gšt. v.v. doc. Ing. Pavel Nečas, PhD.
doc. PaedDr. Milan Vošta, Ph.D.
doc. Ing. Josef Abrahám, Ph.D.
doc. PhDr. Peter Terem, PhD.
doc. PhDr. Branislav Kováčik, PhD.
doc. Vasyl M. Zaplatynskyi, PhD.
doc. JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D.
brig. gen. v.v. doc. Ing. Miroslav Kelemen, PhD.
plk. Ing. Jaroslav Průcha, Ph.D.
dr. Juliusz Piwowarski
PhDr. Pavel Hlaváček, Ph.D.
PhDr. Jaroslav Nadř

**Organizačný výbor /
Organizers:**

Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD.
Mgr. Dávid Kollár, PhD.
PhDr. Rastislav Kazanský, PhD.
Mgr. Lucia Husenicová, PhD.
PhDr. Dagmar Nováková, PhD.
Mgr. Lenka Štefániková, PhD.
Mgr. Peter Lizák
Mgr. Anna Juhászová
Mgr. Katarína Krokosová
Mgr. Michal Raškovský
Mgr. Aleš Kollár
Mgr. Andrej Vaščík
Mgr. Maroš Chudovský
Mgr. Ján Marko

Editori / Editors:

Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD.
Doc. PhDr. Jana Lasicová, PhD.
Mgr. Dávid Kollár, PhD.

**Recenzenti /
Reviewers:**

Prof. PhDr. Oskar Krejčí, CSc.
Prof. PhDr. Ján Koper, PhD.

Za obsahovú a jazykovú stránku príspevkov sú zodpovední jednotliví autori.

© Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2014

ISBN 978-80-557-0678-8

HROMADA Martin – LUDEK Lukáš: <i>Postavenie a význam PPP (Public – Private Partnership) v problematike ochrany kritickej infraštruktúry / Position and Importance of PPP (Public – Private Partnership) in the Issue of Critical Infrastructure Protection</i>	743
IVANČÍK Radoslav – UŠIAK Jaroslav: <i>Terorizmus – aktuálna bezpečnostná hrozba / Terrorism – current security threat</i>	750
OLAK Antoni – KRAUZ Antoni: <i>Zjawisko terroryzmu we współczesnym świecie / Phenomena in Contemporary Global Terrorism</i>	759
TANESKI Nenad – MILOSEVSKA Tanja: <i>Global Hybrid Asymmetric Threats – Terrorism, Crime, Insurgency</i>	776
TICHÁ Karolina: <i>Protikorupční politika EU / Anti-Corruption Policy of EU</i>	785
VAČKÁŘ David – LORENCOVÁ Eliška – LOUČKOVÁ Blanka – PÁRTL Adam: <i>Environmentální bezpečnost a adaptace v kontextu globálních změn / Environmental Security and Adaptation in the Context of Global Change</i>	791
ŻYCKI Artur – BRZEZIŃSKI Andrzej: <i>Terrorism – “Kill One, Scare Ten Thousand”</i>	803
KOMJÁTHY László – KISS Alexandra: <i>Požiarna ochrana na spoločnom úseku slovensko-maďarských hraníc / Fire Control on the Hungary-Slovakia Frontier</i>	811

POŽIARNA OCHRANA NA SPOLOČNOM ÚSEKU SLOVENSKO- MAĎARSKÝCH HRANÍC*

FIRE CONTROL ON THE HUNGARY-SLOVAKIA FRONTIER

László Komjáthy¹ – Alexandra Kiss²

Abstract

One of the main goals of Hungarian safety politics is the complete realization of human and citizens' rights as well as assuring life, property and the social safety of Hungary's inhabitants. This makes fire protection an indispensable and inseparable part of the country's safety system. In the case of a serious incident that requires the immediate intervention of an adequately equipped organization with well-trained individuals, firemen are among the first to be alerted in the country. The argument that their activities are not limited to merely putting out fires is supported by the fact that approximately one third of their interventions involve technical rescue. Furthermore, firemen play a huge role in preventing and mitigating catastrophic events.

Key words: firemen, firefighting, safety, Hungary-Slovakia frontier, human security

Úvod

V Maďarsku sa od roku 2012 stalo hasenie a technická ochrana opäť úlohou štátu. (2011. évi CXXVIII. Törvény) Úlohu zabezpečuje 105 oficiálnych štátnych hasičských staníc a 68 hasičských staníc spadajúcich pod miestnu správu, bývalých dobrovoľných hasičských zborov. Analýza údajov z posledných dvadsiatich rokov poukazuje 70%-ný nárast prípadov, ktoré naše jednotky vykonali s takmer rovnakým množstvom zásahovej techniky. V záujme zníženia vyťaženia a zabezpečenia lepšej protipožiarnej ochrany v oblasti pôsobenia, ako jednu z možností rozvoja navýšenie počtu oficiálnych hasičských staníc a vznik nových protipožiarnych hliadok. Bolo by potrebné, aby oficiálne hasičské stanice vykonávali svoju prácu v 20 až 25 kilometrom okruhu, aby mohli dodržať predpísaný limit. Územné členenie krajiny, hustota obyvateľstva a stav cestnej premávky, by si vyžadovalo fungovanie 200-220 hasičských staníc, pripravených kedykoľvek na zásah. (www.lotosz.hu/tuzvedelemkorszerusites, vlastný zber dát) Z údajov veliteľstiev

¹ Komjáthy László, Dr., docens, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, Budapest, Hungária krt. 9-11., Magyarország, komjathy.laszlo@uni-nke.hu.

² Kiss Alexandra egyetemi hallgató Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest, Hungária krt. 9-11., Magyarország, kiss.alex.csiby@gmail.com.

* Tento príspevok vznikol vďaka podpore projektu TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-2011-0001.

je možné identifikovať, ktoré sídla nie sú dosiahnuteľné v stanovenom 25 minútovom intervale dojazdu. Spomedzi týchto sídiel je potrebné vybrať detašovanú stanicu hliadky tak, aby sa stala krajskou ústredňou a dohliadala na požiarnu ochranu v oblasti. Vylepšením doterajšej zásahovej oblasti by sa hasiči dostali bližšie k obyvateľom, ktorý potrebujú požiarnu ochranu a neboli by potrebné žiadne ďalšie finančné náklady okrem tých na umiestnenie hliadky.

1 Požiarna ochrana a cezhraničná spolupráca

Napríklad v župe Borsod-Abaúj-Zemplén-jeden z najväčších krajov s najvyšším počtom sídiel -funguje len 9 oficiálnych hasičských staníc. V oblasti svojho pôsobenia sú zodpovední za protipožiarnu ochranu 360 sídiel, z ktorých je 177 sídiel nedostupných v časovom limite 25 minút, klasifikujú sa teda ako sídla bez protipožiarinej ochrany. (43/2012 Főigazgatői Intézkedés 1. számú melléklet - vlastný zber údajov) V oblasti Encs sa nachádza 78 sídiel, z ktorých je 34 nedosiahnuteľných v intervale 25 minút. Predpísaný limit: Podľa zákona ministerstva vnútra to znamená, že hasičské autá musia ísť jeden km za minútú.

Príklad: Na tabuľke vidíme obce, ktoré patria v oblasti Encs a Sátoraljaújhely. Medzi nimi sú 23 km. Podľa predpisov hasiči majú na to 23 minút. Keď používame internet a plánujeme cestu s osobným autom v programe google, to ukáže nám, že podľa územného členenia je táto 23 kilometrová vzdialenosť od hasičskej stanice dosiahnutá za 32 sekúnd.

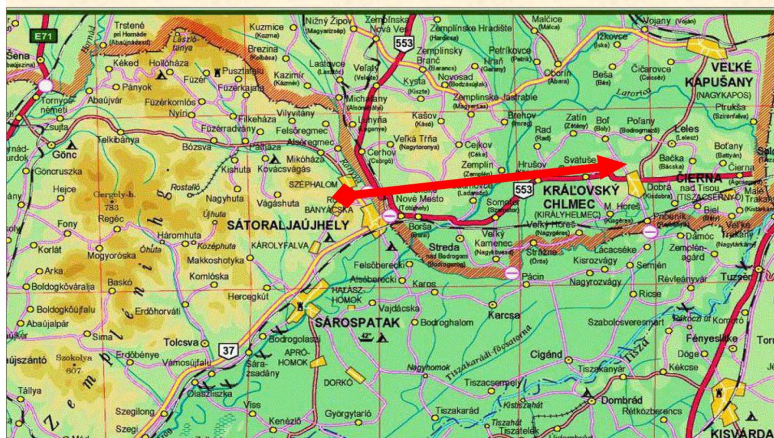
PHSEncs	Názov obce	Vzdialenosť od PHSv km	Čas jazdy v minútách
	Gagybátor	23,2	32
PHSSátoraljaújhely	Nagyrozvág	28,2	32

Tabuľka č.1. Obce v spádovej oblasti hasičského zboru Encs Sátoraljaújhely vzdialenejšie viac, ako 25 minút jazdy (Vlastný zber údajov na základe Térkép24.hu a 43/2012 Főigazgatői Intézkedés 1. számú melléklet).

To znamená že štátny predpis nie je dobrý, a technickej parametre hasičskej techniky neumožňujú jazdu vozidlá v zmysle rýchlosti podľa spomínaného predpisu.

V prípade dvoch stanovišť zodpovedných za protipožiarnu ochranu krajov s najväčším počtom sídiel (Encs, Sátoraljaújhely) by bolo vhodné preskúmať možnosti obojstrannej, medzinárodnej spolupráce. V oblasti hasenia a technickej ochrany by sa bolo potrebné snažiť, aby sa obe strany dohodli na vzájomnej výpomoci a spolupráci.

Sátoraljaújhely-Kráľ. Chlmec

1. obrázok: prihraničné hasičské stanice

V tomto prípade hasičská stanica nachádzajúca sa v Sátoraljaújhely by napríklad bola schopná zasiahnuť v 21 sídlach nachádzajúcich sa na slovenskom území a to v časovom intervale 25 minút. Hasičská stanica v Kráľovskom Chlmcu by naopak mohla pomôcť sídlam v oblasti Bodroghözu.

Prečo o tom vlastne hovorím? Lebo hasiči sú v každej chvíli pripravení k tomu, aby podľa svojich najlepších vedomostí zabránili vzniku väčších tragédií. Sú však prípady, keď rozsah udalosti je taký veľký, že zasahujúce jednotky k likvidácii sami potrebujú výpomoc.

Keď výpomoc prichádza z veľkej vzdialenosti, už nemôžeme očakávať účinný zásah na záchranu hodnôt. V prípade pohraničných sídiel je to obzvlášť pravdivé tvrdenie. Štátna hranica vo väčšine prípadov bráni účinným a pohotovým zásahom.

Hoci by hasičská jednotka z jednej strany hranice mohla zasiahnuť v postihnutom území na druhej strane hranice skôr ako domáca, ešte stále je to nie možné, najmä z hľadiska súčasnej legislatívy. Ale to by bolo potrebné riešiť napríklad na hraničných priechodoch a hlavne tam, kde je veľká vzdialenosť na výjazd domácich hasičských jednotiek.

Naše krajiny majú spoločnú hranicu v dĺžke 674 kilometrov. Na spoločnom úseku máme 15 hraničných priechodov, z nich v desiatich prípadoch sú rozmiestnené maďarské, alebo slovenské požiarne jednotky do dvadsiatich kilometrov, ktoré by mohli kedykoľvek vypomôcť susedným obyvateľom v ohrození. V mnohých prípadoch by sa dostali na postihnuté miesto skôr, ako domáce jednotky. Takto by sa protipožiarna ochrana mohla stať pre danú oblasť oveľa účinnejšou.

Pri výjazde zo zahraničia by sa znížili a navrátili výdavky pre obidve strany, obidvoch partnerov následkom možnosti rýchlejšieho zásahu, lebo by sa znížili škody spôsobené požiarom. Avšak dnes to ešte nie je možné, lebo medzi

našimi štátmi zatiaľ neexistuje dohoda na úseku protipožiarnej ochrany, iba pre prípad katastrof a v tejto sa neuvádza spolupráca v oblasti protipožiarnej ochrany.

Podľa môjho názoru treba uskutočniť revíziu doterajších dohôd, alebo uzatvoriť nové. Vlády našich štátov by mali uzatvoriť takú protipožiarnu dohodu, ktorá by oprávňovala riaditeľstvá a samosprávy v pohraničí, ktoré majú k dispozícii požiarne zbory, aby na základe požiadania partnera mohli svoje jednotky vyslať na pomoc, lebo čím je hasičský zbor bližšie, tým je väčšia šanca na zabránenie väčším škodám.

Lebo naši hasiči – Slováci a Maďari v oboch stranách bojujú za spoločný cieľ: čím skôr prísť na miesto prípadu, poskytnúť pomoc, hasiť a zachrániť život človeka. Spoločné ciele sú výsledkom spoločnej práce, a táto spolupráca by mala rozhodne motivačný vplyv na zvyšovanie odborných skúseností aj na vylepšovanie medziľudských vzťahov.

Záver

Poskytovanie cezhraničnej pomoci je potrebné vziať do úvahy aj pri zhotovovaní operačných radiacích plánov. Obojstranné dohody by bolo dobré rozšíriť aj na výmenu skúseností týkajúcich sa prevencie požiarov a mimoriadnych udalostí. K tomu môže napomôcť Medzinárodný Vyšehradský Fond, v cieľoch ktorého sa nachádza aj regionálna spolupráca štátov Vyšehradskej štvorky podporou cezhraničných vzťahov. Podporiť treba výmenu skúseností v oblasti požiarov a využívanie nových hasiacich techník, taktických požiarnych riešení a výsledkov vývoja. Jednou z možností je rozšírenie cudzojazyčnej odbornej literatúry na území Maďarska respektíve propagácia domácej odbornej literatúry v zahraničí ako aj organizovanie medzinárodných konferencií s touto tematikou. V súlade s parlamentnou politikou je potrebné aj v oblasti požiarnej ochrany rozvíjať regionálne a oblastné vzťahy, ktoré sú žiaduce nielen v súvislosti so Slovenskom.

Literatúra:

2011. évi CXXVIII. Törvény

43/2012 Főigazgatői Intézkedés 1. számú melléklet, vlastný zber údajov

www.lotosz.hu/tuzvedelemkorszerusites, vlastný zber dát